

Ny 40kV kraftledning mellan Stenungsund och Stora Höga

Samrådsredogörelse

Januari 2014

Reviderad mars 2017

Reviderad november 2017

Projektorganisation

Vattenfall Eldistribution AB
461 88 Trollhättan

Projektledare:

Samrådsredogörelse

Rejlers Sverige AB

Uppdragsledare:

Handläggare:

Förprojektering:

1	INLEDNING	4
1.1	Bakgrund.....	4
1.2	Syfte	4
2	LÄNSSTYRELSENS BESLUT OM ICKE BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN.....	4
3	SAMRÅDETS GENOMFÖRANDE	4
3.1	Tidiga samråd och studerade alternativ.....	4
3.2	Huvudalternativ-samråd.....	4
3.3	Kompletterande samråd.....	5
4	INKOMNA YTTRANDEN TIDIGARE SAMRÅD	5
4.2	Ledningsägare och övriga företag	7
4.3	Fastighetsägare och närboende	7
5	INKOMNA YTTRANDEN - KOMPLETTERANDE SAMRÅD	9
5.1	Myndigheter	9
5.2	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)	13
5.3	Post och Telestyrelsen, PTS.....	13
5.4	Fastighetsägare och närboende	14

Bilagor

1. Karta över studerade alternativ
2. Översikt av samråd för tidigare studerade alternativ
3. Kopia av beslut om icke betydande miljöpåverkan

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Vattenfall Eldistribution AB (nedan benämnt Sökanden) planerar att bygga en ny 40 kV kraftledning mellan ställverket i Kläpp norr om Stenungsund och ställverket i Stora Höga. Ledningen planeras både som luftledning och som markförlagd kabel. Den planerade ledningen sträcker sig i huvudsak parallellt med befintliga ledningar.

Rejlers Sverige AB har fått i uppdrag av Sökanden att genomföra samråd och upprätta koncessionsansökan för den aktuella ledningen.

1.2 Syfte

Inför ansökan om nätkoncession för linje (dvs. tillstånd enligt ellagen) för den nya 40 kV-ledningen har ett samråd genomförts i enlighet med miljöbalkens bestämmelser om MKB (miljöbalken kap. 6 § 4). Syftet med ett samråd är dels att informera om projektet och klarlägga eventuella konflikter med andra allmänna och enskilda intressen, dels att uppfylla miljöbalkens samrådskrav.

Ledningssträckningen och utformningen av MKB:n har diskuterats i samråd med berörda parter (myndigheter, fastighetsägare, närboende m.fl.).

Syftet med samrådsredogörelsen är dels att redogöra för hur samrådet genomförts och dels att utgöra underlag för Länsstyrelsens beslut om planerad verksamhet kan antas medföra betydande miljöpåverkan eller ej. Denna samrådsredogörelse redovisar hur samrådet genomförts, vilka synpunkter som kommit in under samrådet och hur Sökanden bemöter de inkomna synpunkterna. Samrådsredogörelsen utgör en del av koncessionsansökan som skickas till Energimarknadsinspektionen.

2 Länsstyrelsens beslut om icke betydande miljöpåverkan

Länsstyrelsen har beslutat (2014-06-02, dnr. 407-2801-2014) att den nya 40 kV-ledningen inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan enligt 6 kap 5 § miljöbalken och 14 § ellagen. Se bilaga 3.

3 Samrådets genomförande

3.1 Tidiga samråd och studerade alternativ

Sökanden påbörjade planeringen för en ny ledning under 2009. Ett antal olika alternativ till ledningssträckningar har studerats mellan 2009 och 2012. Dessa har successivt omarbetats när det genom samråd framkommit att de inte gått att förena med de planer som kommunen och andra aktörer haft för de berörda områdena. En samlad bild över de tidigare studerade alternativen (benämnda A-H) redovisas på karta i bilaga 1, på samma karta redovisas även huvudalternativet. I bilaga 2 redovisas översiktligt i tabellform de samråd som hållits för varje alternativ, A-H, och en motivering till varför man inte gått vidare med respektive alternativ.

3.2 Huvudalternativ-samråd

3.2.1 Samrådsrets

Under 2012 arbetade Vattenfall Eldistribution fram det nu gällande alternativet som omfattar både luft- och markledning. (Se karta bilaga 1). Den skriftliga samrådsretsen för huvudalternativet var Länsstyrelsen, Stenungsunds kommun, Bergsstaten, Trafikverket, Swedegas samt alla direkt berörda fastighetsägare.

Allmänheten bjöds in till samråd via annons i lokaltidningar, se avsnitt 2.2.2

3.2.2 Genomförande

Ett skriftligt samrådsunderlag i form av ett brev samt kartor skickades i mars 2012 till Stenungsunds kommun och Länsstyrelsen Västra Götaland. Skriftligt samråd har även hållits med gasledningsägare i området samt med Bergsstaten och Trafikverket.

Den 7 augusti 2013 skickades ett brev till alla berörda fastighetsägare, sammanlagt 43 stycken, med en kort information om projektet med bifogade kartor samt en inbjudan till ett öppet samrådsmöte den 14 augusti 2013 på Kulturhuset Fregatten i Stenungsund. Anteckningar från samrådsmöte, se bilaga 3.

Samrådet kungjordes 2013-07-25 för allmänheten med annons i tidningarna Orust-Tjörntidningen samt lokaltidningen Stenungsund-Tjörn-Orust. Annonser innehöll karta över den föreslagna sträckningen, inbjudan till samrådsmöte och kontaktuppgifter för frågor eller framförande av synpunkter.

3.3 Kompletterande samråd

Under kvartal 1 2017 genomfördes ett kompletterande samråd med syfte att informera berörda parter om vilken sträcka som slutligen förordas samt för att inhämta synpunkter och information som kan påverka projektet.

Samråd har skett genom utskick av samrådsunderlag till bl.a. Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Stenungsunds kommun samt övriga myndigheter och organisationer som kan tänkas bli berörda, till exempel Försvarsmakten, Trafikverket och Lantbrukarnas Riksförbund. I samrådet ingick även de fastighetsägare, närboende och verksamhetsutövare som kan tänkas bli direkt berörda av den justerade sträckan. Samrådet kungjordes även via annons i tidning och fanns tillgängligt på Vattenfall Eldistributions hemsida.

4 Inkomna yttranden tidigare samråd

De tidigare studerade alternativen samråddes löpande bland annat med Länsstyrelsen och kommunen. En del av de synpunkter och den information som lämnades då är aktuell även för det nu gällande förslaget till ledningsdragning och därför redovisas relevanta delar av svaren från tidigare samrådsomgångar i denna samrådsredogörelse.

Sammanlagt 6 yttranden inkom. Länsstyrelsen har i sitt yttrande från 2012 också hänvisat till yttranden för tidigare alternativ.

4.1.1 Länsstyrelsen i Västra Götaland

Huvudsakliga synpunkter

Yttrande daterat 2012-04-18 angående den nu gällande sträckningen (huvudalternativet)

Länsstyrelsen lämnar information om vad som gäller kring de kulturvärden som berörs. Fornlämningen Norum 285:1 är borttagen och för Norum 191:1 bedöms inga höga kulturvärden påverkas. Den fornlämning som bedöms påverkas är Norum 294, en boplats. Länsstyrelsen förordar ledningsdragning utanför fornlämningsområdet, i annat fall ska plöjning användas. I övrigt hänvisas till Länsstyrelsens tidigare beslut daterat 2010-10-28

Yttrande 2011-10-07 från Länsstyrelsens kulturmiljöenhet angående ett tidigare förslag till sträckning, generella synpunkter som gäller oavsett sträckning

Länsstyrelsen lämnar generella synpunkter angående att ingrepp i fornlämning kräver Länsstyrelsens tillstånd. I de fall placeringen av nya stolpar berör fornlämningar med tillhörande fornlämningsområde, krävs separat tillstånd enligt Kulturminneslagens bestämmelser. I de fall ingrepp inte kan undvikas ska kontakt tas med Länsstyrelsens kulturmiljöenhet för fördjupad diskussion kring lämplig lokalisering. Länsstyrelsen påpekar också att inom fornlämningsområde får inte massupplag eller annan markpåverkan förekomma samt att om en fornlämning påträffas under grävning eller annat arbete ska arbetet avbrytas och anmälan göras till Länsstyrelsen.

Länsstyrelsens beslut daterat 2010-10-28 angående ett tidigare förslag till sträckning, generella synpunkter som gäller oavsett sträckning

Länsstyrelsen lämnar upplysningar om områden med höga naturvärden. Länsstyrelsen meddelar att inga åtgärder får göras i vattenområdet vid Lasshammarsbäcken. I våtmarksområden får ingen körning, grävning, upplag eller andra åtgärder som kan skada naturvärdet ske. Arbetena får inte utföras så att de medför varaktig sänkning av grundvattennivån i våtmarkerna. Avverkning av träd och buskar ska undvikas så långt det är möjligt. Stora grova lövträd får inte tas ner eller skadas. Länsstyrelsen bedömer att vid passage av vattendrag är tryckning under vattendraget det lämpligaste sättet. Om tryckning inte går att göra ska slamfällor byggas och maskinernas skopor tvättas rena innan grävning. I detta fall ska Länsstyrelsen ges möjlighet att bedöma om naturvärden skadas samt om det rör sig om tillstånds- eller anmälningspliktig vattenverksamhet. Vidare anger Länsstyrelsen att ledningen så långt som möjligt ska plöjas ner i marken, körskador ska förhindras samt lagas vid uppkomst. Spår och material av raserade luftledningar ska tas omhand.

Vattenfall Eldistributions svar

Vid fornlämningen Norum 294 kommer markkabeln att förläggas utanför fornlämningsområdet. Fornlämningar kommer att undvikas och om det inte är möjligt kommer kontakt att tas med Länsstyrelsens kulturmiljöenhet.

Om något intressant, ex fornlämning påträffas vid grävning eller liknande kommer Länsstyrelsen att kontaktas.

Alla erforderliga tillstånd och dispenser kommer att sökas innan arbetet startas. I vattenområdet vid Lasshammarsbäcken kommer inget arbete att utföras, bäcken passeras med luftledning. Tryckning Passage med schaktfri teknik kommer att ske under Norumsån vid förläggning av markkabel. All körning, grävning, upplag av massor etc. planeras för att göra minsta möjliga skada på naturmiljön.

4.1.2 Stenungsunds kommun**Huvudsakliga synpunkter****Yttrande daterat 2012-06-12**

Kommunen instämmer i Länsstyrelsens yttrande från 2010-10-28 vad gäller naturvärden och skyddsåtgärder.

Kommunen påpekar att Norumsån hyser höga naturvärden och i översiktsplanen är klassat som ett ur ekologisk synpunkt särskilt känsligt vattendrag enligt 3 kap 3 § miljöbalken. Bland annat förekommer ål och havsöring. Vissa tider på året är flödena i ån mycket låga vilket gör det extra känsligt för grumling etc. Det är därför av stor vikt att tillrinningen till ån inte påverkas av arbeten i närheten av ån samt att grumling och erosion undviks.

Kommunen upplyser om ytterligare några skyddsvärda områden och lämnar önskemål om vad som ska redovisas i kommande MKB, t.ex. naturvärden längs sträckan, påverkan på miljöintressen, planerade försiktighetsmått, arbetssätt och ledningskarta med strandskyddsgränser.

Kommunen framför att den nu föreslagna ledningsdragningen inte motverkar planerna på ett nytt industriområde vid Munkeröd 1:12 m.fl. fastigheter.

Vattenfall Eldistributions svar:

Passage av Norumsån kommer att om möjligt ske med schaktfri teknik under vattendraget för att minimera påverkan. Sökanden kommer att beskriva alla förutsättningar, planerade försiktighetsmått samt konsekvenser i den kommande MKB:n.

Huvudsakliga synpunkter

Yttrande daterat 2014-04-17

Kommunen lyfter återigen frågorna som rör styrd borring, slamvatten och upptag av vatten för borrhingsändamål. Kommunen vill att arbete, risker och försiktighetsmått ska redovisas. Eventuellt slamvatten ska tas omhand så att det inte grumlar eller bildar sediment i vattendragen eller andra känsliga miljöer. Kommunen betonar att det vid låg- och medelvattenflöde inte är lämpligt att ta vatten från känsliga miljöer.

Rutiner för eventuell bortkörning av massor och slammat vatten ska finnas. Massor ska köras till giltig mottagningsplats.

Strålningsnivåer ska redovisas, även redovisning om det finns hus eller tomter där människor kan utsättas för strålningsnivåer över några riktvärden.

Kommunen vill att Sökanden ska redovisa hur alla underentreprenörer som arbetar på plats har fått ta del av gällande beslut.

Kommunen ser över möjligheterna för en idrottsplats på Kyrkenorum 4:123, öster om Norumsån.

Vattenfall Eldistributions svar:

I MKB:n kommer hantering av massor och vattenuttag samt övriga skyddsåtgärder att beskrivas. Vattenuttag från exempelvis den känsliga Norumsån kommer inte att ske.

All masshantering ska ske i samråd med tillsynsmyndigheten och enbart godkända mottagningsplatser nyttjas om det blir aktuellt. Sökanden kan ställa krav på masshanteringen avseende skyddsåtgärder men exakt mottagningsplats etc. beror av vilken entreprenör som utför jobbet.

Beräkningar av magnetfält redovisas i MKB:n, preliminärt kommer inga höga nivåer att förekomma vid bostäder eller där människor vistas.

Vid upphandling av entreprenör ställer Sökanden krav i enlighet med det beslut som fattats av Energimarknadsinspektionen.

4.2 Ledningsägare och övriga företag

4.2.1 Swedegas

Huvudsakliga synpunkter

Swedegas skickar kartmaterial samt bilder över deras gasledningssträckning i det aktuella området. Swedegas betonar att vid parallellförläggning och korsning skall ledningarna förläggas så att risken att skada andra ledningar vid underhållsarbete minimeras. Ledningarna bör ha ett avstånd om 2–5 meter från varandra vid parallellförläggning (minimivstånd är 1 meter) och vid korsning bör avståndet mellan ledningarna vara minst 0,5 meter (minimivstånd är 0,3 meter). Vid korsning vill Swedegas att kabeln förläggs i skyddsror minst 3 meter på vardera sidan om gasröret.

Vattenfall Eldistributions svar:

Sökanden kommer att följa Swedegas rekommendation. Sökanden kommer att begära att Swedegas ska sätta ut var deras ledningar går inför detaljprojektering och anläggningsarbete.

4.3 Fastighetsägare och närboende

4.3.1 Ägaren till fastigheten [REDACTED]

Huvudsakliga synpunkter

Fastighetsägaren skriver i sitt yttrande att enligt kartan är det ritat en vinkel på ledningen när den går över Grinnerås. Detta lär innebära minst två stolpar på brukad jordbruksmark vilket ställer till

stora besvär. Föreslår därför att vinkeln flyttas närmare Sökanden, där marken ägs av Borealis och Vattenfall.

Vattenfall Eldistributions svar:

Efter en träff med berörd markägare 2013-08-21, har Sökanden och markägare kommit överens om en sträckning som är ungefär samma som förslaget, men där vinklarna på ledningen har anpassats så att brukad mark undviks.

4.3.2 Delägare i fastigheten [REDACTED]

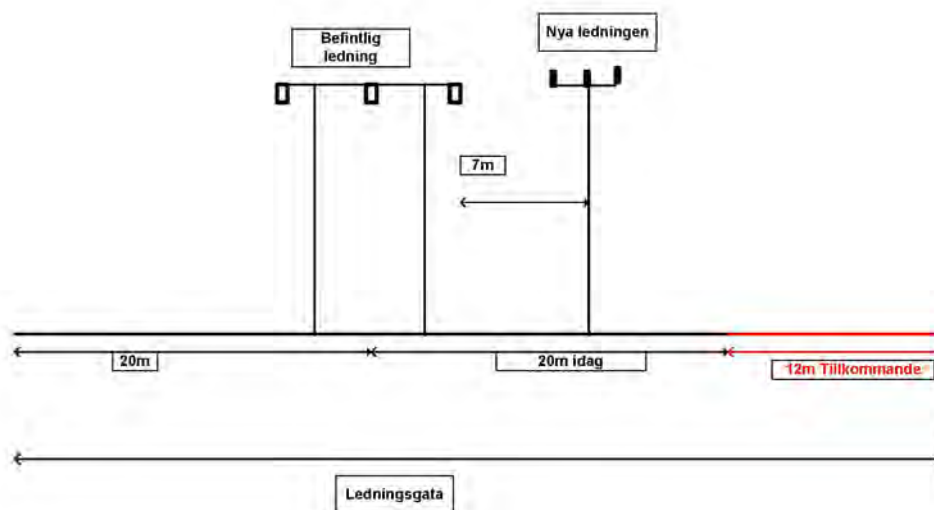
Huvudsakliga synpunkter

Eftersom fastigheten redan är hårt belastad med luftledningar förutsätter markägaren att kabel grävs ner vid passage av [REDACTED]. Vi kan inte godta att ytterligare 40-50 meter bredd belastar fastigheten. På samrådsmötet framförde vi att det på Tjörn krävs 20 meter på vardera sidan om ledningen, detta avfärdades som nonsens. På samrådsmöte bedyrades att ledningen bara kommer att ta 12 meter i anspråk.

Sökanden har i media förklarat att deras intention efter stormarna skall vara att gräva ned luftledningar. Nyligen grävdes en ny kabel ned på fastigheten och varför har det inte samordnats med Sökandens projekt.

Vattenfall Eldistributions svar:

Sökanden kommer att gå vidare med luftledningsförslaget. Sökanden står fast vid att det blir 12 meters breddning av ledningsgatan. I dag är ledningsgatan 40 meter, med nya ledningen ökar ledningsgatans bredd till 52 meter. De nya ledningsstolparna placeras 12 meter från centrum av befintlig ledning. I och med det behöver den befintliga ledningsgatan bara breddas 12 meter. Se bifogad skiss.

Figur 1. Skiss över den nya ledningens placering i befintlig ledningsgata (svart), samt tillkommande breddning av ledningsgatan (rött). Den befintliga ledningsgatan är 40 meter bred. Med den nya ledningen ökar ledningsgatans bredd till totalt 52 meter.

4.3.3 Delägare i fastigheten [REDACTED]

Huvudsakliga synpunkter

Fastighetsägaren föreslår alternativa jordkabelsträckningar över [REDACTED]. (Bifogar kartor med alternativ öster respektive väster om Ucklumsvägen, väg 649) Fastighetsägaren kräver att jordkabeln ska läggas på minst en meters djup alldeles in på vägen, tätt intill körbanan.

Vattenfall Eldistributions svar:

Sökanden kommer att lägga kabeln så nära vägen som möjligt inom ramen för Trafikverkets och kommunens bestämmelser. Sökanden har uppdaterat huvudförslaget för sträckningen för att tillgodose synpunkterna så långt som möjligt.

5 Inkomna yttranden - kompletterande samråd

5.1 Myndigheter

5.1.1 Länsstyrelsen i Västra Götalands län

Huvudsakliga synpunkter

Länsstyrelsen har inget att erinra mot vad som föreslås men vill framföra följande synpunkter som behöver tas upp i MKB:n.

1. MKB:n behöver belysa hur ledningsdragningen över Lasshammarsbäcken och Stenunge å ska genomföras med så små ingrepp i naturmiljön som möjligt.
2. Behovet av att ta ner träd som växer upp i ledningarna är luftledningars främsta påverkan på öring förande bäckar. Detta påverkar bäcken negativt genom att trädens skuggande grenverk försvinner och skapar en sårbar sträcka för fisken, även död ved i bäckarna uteblir på denna sträcka. MKB:n behöver därför beskriva varför ingreppen inte kan undvikas samt hur man ska minimera dessa effekter på bäckarna. Även övriga naturvärden knutna till denna plats så som, nyckelbiotoper, lövskogar och våtmarker behöver beskrivas i MKB:n.
3. Samma sak gäller även för Norumsåns dalgång där både havsöring och ål finns, även om ledningen till största del ska markförläggas här. Passagerna under bäcken behöver då särskilt beskrivas. Samma gäller för övriga intrång i värdefull naturmiljö.
4. Det är lämpligt att MKB:n beskriver eventuella negativa påverkan på naturen som orsakas av redan existerande luftledningar. MKB:n behöver också belysa hur nya ledningar kan motverka den negativa påverkan.
5. Redan existerande svårigheter i underhåll och liknande bör också användas som utgångspunkter i planeringsarbetet så att man kan undvika liknande problem som kan orsakas av nya ledningar i framtiden.
6. Ledningen ska i vissa sträckor markförläggas i jordbrukslandskap, här finns det stor risk att ledningen hamnar i konflikt med existerande biotopskyddade objekt. Sådana objekt behöver inventeras och en ansökan om biotopskyddsdispens behöver skickas in till Länsstyrelsen så fort man vet vilka objekt som berörs. Även Norumsån kan omfattas av biotopskyddet på denna sträckning.
7. MKB:n bör redogöra för påverkan på våtmarkerna. Det verkar på underlaget som att det ska markförläggning av ledningen genom en bit av våtmarken. Länsstyrelsen har i tidigare samrådsyttrande angett att "inom våtmarksområdet får ingen körning, grävning eller schaktning eller andra åtgärder vidtas som kan skada naturvärden. MKB:n bör behandla påverkan och vilka försiktighetsåtgärder som vidtas för att undvika avvattning eller annan påverkan på våtmarken.

8. Länsstyrelsen anser också att yttrandet från Stenungsunds kommun gällande slamvatten och upptag av vatten för borrhingsändamål är relevant att beakta i MKB:n då liknande frågor har varit aktuella i ett tidigare tillsynsärende. Om någon sådan åtgärd är aktuell för detta projekt bör det behandlas.
9. Länsstyrelsen har inget att erinra om fornlämningar.

Vattenfall Eldistributions svar

I MKB:n kommer korsningen av bäckarna och vilka försiktighetsåtgärder som kan tas att beskrivas. Vidare kommer MKB:n att innehålla beskrivningar av berörda intressen och de försiktighetsåtgärder som tas vid dessa.

5.1.2 Stenungsunds kommun

Sökanden har efterfrågat yttrande och påmint kommunen om inskickade handlingar i det kompletterande samrådet. Nya handlingar har också skickats till kommunen. Kommunen har inte inkommit med något yttrande i ärendet.

5.1.3 Elsäkerhetsverket

Elsäkerhetsverket har meddelat att de avvaktar tills de får remissen från Energimarknadsinspektionen.

5.1.4 Försvarsmakten

Huvudsakliga synpunkter

Försvarsmakten skriver i sitt yttrande att de inte har något att erinra. Vidare upplyser de om att flyghinderdata lämnas till Luftfartsverket.

Vattenfall Eldistributions svar:

Om delar av ledningen blir högre än 20 meter kommer flyghinderdata att lämnas till LFV.

5.1.5 Folkhälsomyndigheten

Folkhälsomyndigheten har meddelat att de lämnar remissen utan åtgärd.

5.1.6 LRF

Huvudsakliga synpunkter

LRF framför i sitt yttrande att:

1. I underlaget anges att den nya ledningen ska parallellförsläggas med befintliga ledningar. Vad är det för spänning på de ledningarna och vilka punkter går de emellan?
2. Hur motiverar Sökanden avsaknaden av öppet samråd?
3. I underlaget tas lätt på de skadeverkningar en breddad ledningsgata medför för dem som har sin utkomst från de gröna näringarna. Det är inte acceptabelt att ta skogsmark ur produktion för att bygga ledningsnät som i det här fallet kan byggas med markkabelteknik. En 12 meters breddning är inte oväsentlig för den som drabbas, ej heller när det gäller koldioxidinlagring. Därtill kommer de så kallade kantträden som i praktiken gör att gatan blir bredare än vad som sägs.
4. Det som hade minskat påverkan på jord- och skogsbruket hade varit markkabel för både gamla ledningen och den tänkta nya ledningen. Detta självfallet tillsammans med befintlig

infrastruktur.

5. Ledningsstolpar i åkermark är odlingshinder och förorsakar extrakörningar helt i onödan. Samt att de är ypperliga ogräshärdar.
6. Kommer kreosot att användas om eventuell ledning blir utförd som luftledning? Om så är fallet vem tar då ansvar för en eventuell negativ miljöpåverkan?
7. LRF förutsätter att Miljökonsekvensutredningen håller en helt annan kvalitet när det gäller motivering av vald teknik, att kabelalternativ för hela sträckan presenteras, att konsekvenserna för de gröna näringarna och närboende noggrant beskrivs för olika teknikval.

Vattenfall Eldistributions svar:

1. *Befintliga ledningar sträcker sig mellan Stora Höga och Kläpp. På sträckan planeras ledningen att byggas parallellt med befintliga 20 kV och 10 kV ledningar.*
2. *Det samråd som genomfördes innebär att fastighetsägare, närboende, myndigheter och organisationer aviserats. Allmänheten har informerats via annons i tidning och på Vattenfall Eldistributions hemsida. Sökanden bedömde att ett skriftligt samrådsförfarande var lämpligt i detta fall.*
3. *Berörda fastighetsägare kommer att ersättas för den mark som tas i anspråk i samband med att ledningen byggs. Så kallade farliga kantträd, som finns i sidoområdet, och som framgent kommer att behöva fällas köps vanligen på rot av ledningsägaren när träden behöver fällas.*
4. *Frågan om koldioxidlagring är omtvistad och komplicerad. Angående den koldioxidbindning som sker i en skogsgata jämfört med den koldioxidbindning som förväntas ske vid ett nollalternativ vill Vattenfall gärna bredda diskussionen lite grann. Precis som vi tidigare noterat måste man i så fall jämföra de utfall som faktiskt kan förväntas. Luftledningsalternativet genererar en skogsgata som kommer att slybeskogas, slyröjas och därefter slybeskogas och slyröjas gång på gång så länge ledningen är i bruk. Nära nog 100 % av all sly som fälls i skogsgator blir kvar i skogsgatan. I konventionell produktionsskog blir den biomassa som tillförs markskiktet betydligt mindre sett ur en omloppsperiod. Däremot genererar den andel av det skördade virket som nyttjas för biobränsleanvändning och konstruktionsvirke med lång livslängd mer eller mindre positiva klimateffekter. Dessa effekter är dock erkänt svåra att kvantifiera med god precision. En studie som (Eriksson m. fl. 2007) bygger, i likhet med ett flertal andra liknande studier, på antaganden som ligger mycket långt från de förhållanden som i verkligheten präglar den svenska skogsindustrin. Exempelvis antar man att medellivslängden för konstruktionsvirke är 100 år och att allt rundvirke grövre än 12 cm i diameter blir konstruktionsvirke för byggnader. I verkligheten blir mindre än 20 % av det totala virkesuttaget konstruktionsvirke och halveringstiden för skördade träprodukter anges ofta till 15-20 år (Naturskyddsföreningen & WWF, 2011). I Sverige används omkring hälften av det totala virkesuttaget för tillverkning av massa och papper. Tillverkning och användning av papper är generellt negativt ur klimatsynpunkt (Naturskyddsföreningen & WWF 2011).*

Vilken volym sly som produceras i en skogsgata över tid vet man ganska lite om. En fältstudie genomfördes dock av SLU 2012 (Fernandez-Lacruz m. fl. 2013), i vilken åtta år gammal sly (åtta år är lika med den gängse rotationstiden för bottenröjning av

skogsgator) skördades på en rad olika ställen i Svenska Kraftnäts skogsgator i Uppsala län. Mängden biomassa varierade mellan 19,1 och 35,5 torrvikts-ton/ha, med ett medeltal på 25,6 torrvikts-ton/ha. Omräknat i färskved motsvarar detta enligt studien 45,7 ton biomassa, vilket i sin tur motsvarar drygt 70 skogskubikmeter/ha om man räknar på björk, som stod för 90 % av den skördade volymen. Det är uppenbart att man i studien valt att avverka skogsgatepartier med extra god tillväxtpotential, men den ger ändå en fingervisning om vilken mängd förvedad biomassa som produceras i svenska skogsgator under en åttaårsperiod. Stora osäkerheter föreligger angående nedbrytningshastigheten hos fälld sly, och då särskilt när biomassa ackumuleras på ett sätt som avviker från gängse skogsbrukspraktika. Som (Canadell m. fl. 2008) konstaterar har dock under alla omständigheter tillförsel av avverkningsrester en direkt positiv inverkan på markens innehåll av bundet kol över tid, medan traditionell skogsavverkning – som alltså undviks i skogsgatorna – har en negativ inverkan på nämnda kolförråd.

Det skulle naturligtvis även vara möjligt att tillvarata den biomassa som uppkommer vid skogligt underhåll av ledningsgator i Sverige för bioenergi. Energipotentialen av den biomassa som produceras i Sveriges 140 000 hektar ledningsgator i produktiv skogsmark uppskattas till ca 3 TWh/år (Fernandez-Lacruz m. fl. 2013). Uttag av avverkningsrester för användning som bioenergi är dock inte självklart alltid det bästa alternativet ur klimatsynpunkt, utan beror på i vilket tidsperspektiv åtgärden ses (Naturskyddsföreningen & WWF 2011).

5. Som Sökanden tidigare konstaterat är upp till tre gånger så mycket kol bundet i marken i boreala skogar som i den växande skogen (Naturskyddsföreningen & WWF 2011). Det bundna kolet i marken kan frigöras genom störningar, både genom naturliga störningar som skogsbränder och genom mänskliga störningar som avverkning och markberedning. I synnerhet i samband med markberedning ökar nedbrytningen i marken vilket leder till ökade utsläpp av koldioxid från skogsmarken (Naturskyddsföreningen & WWF 2011). Ingen markberedning förekommer i en kraftledningsgata, något som däremot är vanligt i det rationella skogsbruk som bedrivs i området i övrigt, varför en kraftledningsgata inte kan jämföras med ett traditionellt kalhygge.

Mot denna bakgrund finner Sökanden att det är svårt att på rak arm avgöra hur en skogsgata står sig mot en traditionell produktionsskog ur ett strikt kolsänkeperspektiv. Sökanden vidhåller att oavsett hur det förhåller sig med detta, har det aktuella projektet en försvinnande liten påverkan på koldioxidbalansen i ett nationellt perspektiv.

6. Markkabel har bedömts som svårt att bygga på delar av sträckan. Faktorer som berg och andra markförhållanden har vägts in i val av teknik. Ersättning betalas ut för försvårande av brukande av marken.
7. Vattenfall Eldistribution har beslutat att från år 2018 fasa ut kreosotimpregnerade ledningsstolpar vid anläggande av transmissionsnät. För detta projekt kommer det inte bli aktuellt med kreosotimpregnerade stolpar.
8. I MKB:n kommer projektets påverkan på olika intressen att beskrivas.

5.1.7 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)

MSB har meddelat att de avstår från att yttra sig.

5.1.8 Post och Telestyrelsen, PTS

PTS hänvisar till berörda ledningsägare i området.

Vattenfall Eldistributions svar:

Sökanden har genomfört samråd med berörda ledningsägare.

5.1.9 Sveriges geologiska undersökning, SGU

SGU meddelar att de inte har något att anföra mot projektet.

5.1.10 Sjöfartsverket

Sjöfartsverket har meddelat att de inte har några synpunkter.

5.1.11 Skanova

Huvudsakliga synpunkter

Skanova önskar att så långt som möjligt behålla befintliga teleanläggningar i nuvarande läge för att undvika olägenheter och kostnader som uppkommer i samband med flyttning. Denna ståndpunkt skall noteras i planhandlingarna.

Tvingas Skanova vidta undanflyttningsåtgärder eller skydda telekablar för att möjliggöra exploatering förutsätter Skanova att den part som initierar åtgärden även bekostar den.

Vattenfall Eldistributions svar:

Sökanden har noterat Skanovas synpunkter.

5.1.12 Skogsstyrelsen

Skogsstyrelsen meddelar att de inte har något att erinra.

5.1.13 Swedegas

Huvudsakliga synpunkter

Swedegas AB har en driftsatt högtrycksledning för naturgas i det aktuella området. Högtrycksledningar av det här slaget omgärdas av MSBFS (Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps författningssamling) som handläggs av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB).

Vi har tidigare vidtagit åtgärder på gasledning för att åstadkomma kontinuerlig AC-dränering. En ny kraftledning närmre vår gasledning får konsekvensen att den inducerade spänningen ökar. För att kunna klargöra om ökningen kommer bli försumbar eller markant måste detta utredas. Utredningen skall också ge förslag på åtgärder såsom induktionshämmande korrigeringar på kraftledningen, intrimning av befintliga dräneringar eller om installation av kompletterande dräneringar krävs.

Resultaten från utredningen bör verifieras med simuleringar i fält på kraftledningen för att kunna mäta påverkan på gasledningen.

Frågor som behöver besvaras:

1. Stämmer det att luftledningarna inte kommer ha vare sig topplina eller jordlina?

2. Hur mycket kommer vår gaslednings spänningsnivå, Vac, att höjas pga. induktion från de nya luftledningarna? Finns det beräkningar på detta?

3. Hur uppskattas storleken på obalansström - inte kortvarig vid fasfel utan permanent - som kan tänkas gå i markkabelns jordlinan?

4. Efter bygget av gasledningen 2005 gjordes en studie för fasfel på kraftledningarna ZL1S3 och ZL1S2. Kommer denna utbyggnad påverka gasledningen vid fasfel?

5. Kommer kraftledningsbyggaren/ägaren att göra några beräkningar avseende fasfel-påverkan på gasledningen?

6. Kommer påverkan att simuleras och verifieras efter byggnationen?

Att beaktas:

7. Swedegas har krav på avstånd gas-jordlina vid eventuell korsning samt att jordlinan då är isolerad och ligger i plaströr i korningsområdet.

8. Gasledningen har anslutna jordtag via kondensatorer i området för markförlagd kabel med jordlina. Avstånd och eller isolation av marklina bör även här beaktas.

För att åstadkomma detta bör:

1. Klargörande om åliggande för utredning och verifiering.
2. Klargörande om åliggande om eventuella korrigerande åtgärder.
3. Klargörande om ekonomi för ovan nämnda aktiviteter.

Vattenfall Eldistributions svar:

Kommunikation pågår med Swedegas angående de frågor som de framfört avseende den planerade ledningen.

5.1.14 Tele 2 Sverige AB

Tele 2 har meddelat att de inte har något att erinra.

5.1.15 Trafikverket

Huvudsakliga synpunkter

Trafikverket meddelar i sitt yttrande vad som gäller för exploatering kring deras anläggningar.

Vattenfall Eldistributions svar:

Sökanden kommer att följa Trafikverkets riktlinjer.

5.2 Fastighetsägare och närboende

5.2.1 Ägaren av fastigheten [REDACTED]

Huvudsakliga synpunkter

Ägaren till fastigheten yrkar på att ledningen ska markförläggas över fastigheten.

Vill att ansvarig i projektet gör ett personligt besök på fastigheten.

Vattenfall Eldistributions svar:

Ledningen kommer att placeras längs befintlig ledningsgata.

5.2.2 Ägaren av fastigheten [REDACTED]

Huvudsakliga synpunkter

Ägarna till fastigheten förutsätter att ledningen byggs mellan befintlig ledning och motorvägen.

Accepterar ej en ny ledning väster om befintlig 40 kV ledning.

Ägarna anser att en ledningen längre in i det område som utpekats som lämpligt för småindustri/verksamhet i detaljplan och översiktsplan begränsar framtida exploatering och minskar värdet på deras fastighet.

Vattenfall Eldistributions svar:

Ledningen är planerad att byggas mellan den befintliga ledningen och motorvägen.

5.2.3 Ägaren av fastigheten [REDACTED]**Huvudsakliga synpunkter**

Ägaren av fastigheten föredrar markkabel.

Vattenfall Eldistributions svar:

Vid teknikval är Sökandens utgångspunkt generellt att anlägga regionnätsledningar (30 kV – 170 kV) som luftledning. Det är den i särklass mest driftsäkra och samhällsekonomiskt lämpligaste utformningen för regionnätet. Vid ett eventuellt fel på en markkabel tar det längre tid att lokalisera och reparera felet än ett eventuellt fel på en luftledning. Markkabel inom regionnätet kan bli aktuellt inom tätbebyggda områden när det är svårt att anlägga luftledning av utrymmesskäl och magnetfältsskäl. Vid övergång mellan markkabel och luftledning uppförs en kabelstolpe. Sedan förläggs kabel mellan dessa kabelstolpar. Vid varje övergång mellan luftledning och markkabel uppstår en förhöjd risk för fel. Regionnätet är mycket känsligt för långa avbrott i och med att det är många elkunder som berörs vid ett eventuellt driftavbrott

Sökanden anser att det längs sträckan finns utrymme att anlägga luftledning, och mot bakgrund till ovanstående är det inte aktuellt bygga markförlagd ledning vid Gategård.

5.2.4 Ägaren av fastigheten [REDACTED]

Fastighetsägaren har inget att invända då ledningen inte berör fastigheten.

5.2.5 Ägaren till fastigheterna [REDACTED] och [REDACTED]**Huvudsakliga synpunkter**

Fastighetsägaren vill ha ett förtydligande på om det finns befintliga ledningar på dess fastigheter som kommer att ersättas och tas bort i samband med byggnation av den nya ledningen. Bifogat en karta som visa delar de vill exploatera.

Fastighetsägaren är positiv till den nya ledningen förutsatt att andra ledningar tas bort.

Vattenfall Eldistributions svar:

Sökanden har anpassat ledningssträckningen förbi fastigheten [REDACTED] där den nya infarten kommer att byggas.

Om en ledning ska flyttas vid exploatering av en fastighet är det exploitören som står för kostnaderna av en flytt/ombyggnation.

5.2.6 Ägarna till fastigheten [REDACTED]**Huvudsakliga synpunkter**

Fastighetsägarna accepterar den nya ledningen om den förläggs mellan befintlig ledning och motorvägen. De accepterar inte en förläggning väster om befintlig ledning.

Vattenfall Eldistributions svar:

Den nya ledningen är planerad att förläggas mellan befintlig ledning och E6.

5.2.7 Ägaren av fastigheterna [REDACTED] och [REDACTED]**Huvudsakliga synpunkter**

Fastighetsägaren meddelar att de har planer för byggnation av lagerbyggnad på fastigheterna. Ett planärende pågår för den nya byggnaden.

Om avståndet till den nya kraftledningen blir för litet vill fastighetsägaren att ledningen markförläggs förbi området eller byggs på den östra sidan om ledningsgatan.

Vattenfall Eldistributions svar:

Den nya ledningen kommer inte att påverka den planerade byggnaden och behöver inte markförläggas förbi området.

5.2.8 Ägaren av fastigheten [REDACTED]

Huvudsakliga synpunkter

Ägaren av fastigheten anser att ledningen kommer nära deras hus.

Ägaren är orolig för magnetfält från ledningen och att ledningsgatan kommer att inkräkta på tomten.

Vattenfall Eldistributions svar

Den planerade ledningen kommer att byggas i befintlig 10 kV-lednings sträckning då denna raseras.

Ledningen kommer således inte närmare huset än de ledningar som står där idag. Bostadshuset kommer inte att utsättas för förhöjda magnetfältsvärden.

Bilaga 1. Karta över studerade alternativ

Bilaga 2. Översikt av samråd för tidigare alternativ

Alternativ	Samrådspart	Kommun	Markägare	Länssyrelse	Övriga	Tidpunkt samråd	Kommentar
A	Ja	Ja	Ja	Ja	Gasbolag, Banverket, Vägverket	2009-11	Planläggning pågick för hotell och bensinmack längs ner i södra änden vid Blixeröd. Ett antal fastighetsägare var också emot ny ledning. Alternativet påverkade också ett våtmarksområde, klass 2, vid Gategård. Genom att flytta ledningen till andra sidan om de befintliga ledningarna minskade intrånget.
B	Ja	Ja	Ja	Ja	Vägverket, träff på plats	2010-09	Kommunen hade en pågående planläggning längs en del av sträckan. Flera fastighetsägare vill inte ha någon ny ledning. Hosten 2011 gav Länsstyrelsen tillstånd att gå in på de fastigheter som sagt nej. 2011-02 skickades en överklagan till Regeringsrätten om tänka sträckningen på Munkeröd 1:5. 2012 avslögs överklagan. Men Vattenfall valde att inte gå vidare med sträckningsförslaget.
C	Ja	Ja	Ja	Ja		2011-10	Kommun och fastighetsägare emot förslaget. Fastighetsägare till Kärr 1:1 ansåg ledningen vara störande samt hade bygglplaner längs sträckan.
D	Ja	Ja	Ja	Ja		2012-03-15	Markägare var emot. Vattenfall arbetade vid samma tidpunkt fram ett nytt förslag med kabel (ruvudalternativet) till LNS + Kommun. Därmed utgick detta alternativ.
E	Ja	Ja	Ja	Ja	Gasbolaget	2010	Fastighetsägaren mottog sig förslaget. Sträckan hade också tekniska svårigheter, dålig mark etc som skulle göra det mycket dyrt att bygga
F	Ja	Ja	Ja	Ja	Gasbolaget	2013-07	Alternativet var först för några gasledning, markägarna tyckte att man borde lägga ledningen tillsammans med övriga ledningar och var därmed emot förslaget
G	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	2010	Fastighetsägaren mottog sig förslaget. Sträckan hade också tekniska svårigheter, dålig mark etc. som skulle göra det mycket dyrt att bygga
H							Svårt att komma fram då det är mycket hus och vägar, valdes bort i ett tidigt skede på grund av tekniska svårigheter

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Samhällsbyggnadsenheten

Samhällsplanerare

@lansstyrelsen.se

Beslut
2014-06-02

Diarienummer
407-2801-2014

Sida
1(2)

Rejlers Sverige AB

Att: @rejlers.se

Beslut om att ny 40 kv-ledning mellan ställverk i Stenungsund och ställverk i Stora Höga i Stenungsunds kommun, Västra Götalands län inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan

Ansökan med underlag daterad 2014-01-24

Beslut

Länsstyrelsen beslutar att ny 40 kV-ledning mellan ställverket i Vetteberget, norr om Stenungsund, och ställverket i Stora Höga i Stenungsunds kommun inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan enligt 6 kap 5 § miljöbalken och 14 § ellagen.

Miljökonsekvensbeskrivning (MKB)

I 6 kap 7 § miljöbalken anges vilka uppgifter som ska ingå i en MKB. Länsstyrelsen ska under samrådet verka för att MKB:n får den inriktning och omfattning som behövs för tillståndsprövningen. Länsstyrelsen lämnade ett samrådsyttrande den 28 oktober 2010 med diarienummer 525-14514-2010 och gjorde en komplettering den 14 april 2012 med diarienummer 525-8452-2012. Länsstyrelsen hänvisar till dessa yttranden, avseende inriktningen på MKB:n.

Redogörelse för ärendet

Vattenfall Eldistribution AB planerar att bygga en ny 40 kV ledning mellan ställverket i Vetteberget, norr om Stenungsund, och ställverket i Stora Höga, i Stenungsunds kommun. Ledningen planeras både som luftledning och som markförlagd kabel.

Samråd har genomförts enligt 6 kap 4 § miljöbalken med berörda enskilda, Länsstyrelsen, Stenungsunds kommun, Bergstaten, Trafikverket och Swedegas. En samrådsredogörelse har remitterats till Länsstyrelsen med begäran om beslut om betydande miljöpåverkan.

Skäl för Länsstyrelsens beslut

Vid en sammanvägning av den planerade verksamhetens art, storlek och lokalisering samt av vad som i övrigt framkommit i ärendet gör Länsstyrelsen, med stöd av Förordning om miljökonsekvensbeskrivningar (SFS 1998:905), bilaga 2, bedömningen att planerad verksamhet inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Den nya ledningen följer i huvudsak

befintlig ledningsgata, vilket innebär begränsade markanspråk. Den bedöms inte strida mot gällande detaljplaner.

Alla som bedriver eller som avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd är skyldiga att ta miljöhänsyn, så att ändamålet kan uppnås med minsta möjliga intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön (2 kap miljöbalken).

Stenungsunds kommun har valt att överlåta till Länsstyrelsen att bedöma om åtgärden kan antas medföra betydande miljöpåverkan (yttrande dat. 2014-04-17, dnr 0252/12). I sitt yttrande har kommunen utvecklat tidigare synpunkter som framförts i ärendet. Länsstyrelsen hänvisar till dessa för vidare hantering i MKB:n.

Uppllysning

Detta beslut får enligt 6 kap 5 § miljöbalken inte överklagas.

I detta ärende har [REDACTED] beslutat efter föredragning av [REDACTED]. Även företrädare för Kulturmiljöenheten, [REDACTED], Naturvårdsenheten, [REDACTED] och Vattenvårdsenheten, [REDACTED] har deltagit i den slutliga handläggningen.

[REDACTED]

[REDACTED]

Kopia till:

Stenungsunds kommun
Vattenfall Eldistribution AB
Länsstyrelsen/
Kulturmiljöenheten, [REDACTED]
Naturvårdsenheten, [REDACTED]
Vattenvårdsenheten, [REDACTED]
Samhällsbyggnadsenheten